روزنامه صبح ایران
امتیاز

حساب‌های بانکی مشکوک به پولشویی مسدود شدند

از چند روز گذشـــته با دستور پلیس فتا حساب بانکی مشکوک به خرید و فروش رمزارز و پولشویی مسدود شده و با شناسایی برخی از اخلالگران بازار ارز تمام حســـاب‌های بانکی آنها مســـدود شده اســـت. از روز ۵شنبه دسترسی برخی از افراد به حساب‌های بانکی مسدود شده است. چند مشتری بانک ملی در تماس با خبرگزاری ایلنا از این محدودیت دسترسی به حساب خود خبر دادند.

از چند روز گذشـــته دسترسی برخی از مشتریان بانکی به حساب خود با دریافت پیامکی با این مضمون «مشتری محترم بانک ملی ایران به اطلاع می‌رســـاند کارت بانکی شـــما به دلیل استفاده در درگاه‌ها و پایانه‌های ناامن و احتمال سواســـتفاده از آن به دستور پلیس محترم فتا غیر فعال شـــد. شما مشتری گرامی می‌توانید با مراجعه به هریک از شـــعب بانک ملـــی ایران کارت جدید خود را دریافت نمایید.» قطع شده است.

یک منبع آگاه درباره دلیل مســـدود شـــدن برخی از حساب‌های بانکی گفت: انســـداد حساب های بانکی برخی از افراد تنها شامل مشتریان بانک ملی نمی‌شود و از چند روز گذشته پلیس فتا نسبت به مسدود کردن برخی از حساب‌های بانکی کرده است.

وی ادامه داد: از چند روز گذشته با دستور پلیس فتا حساب بانکی مشـــکوک به خرید و فروش رمزارز و پولشویی مسدود شده است و با شناسایی برخی از اخلالگران بازار ارز تمام حساب‌های بانکی آنها مسدود شده است.

مدیرکل دفتر صنایع خودروی وزارت صمت اعلام کرد:

برنامه‌های وزارت صمت برای حل مشکلات صنعت خودرو

مدیـــرکل فتر صنایع خـــودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشـــاره به مشـــکلات صنعت خودرو، دانش‌بنیان نبودن صنعت خودروسازی کشـــور را از جمله عمده‌ترین دلایل کیفیت پایین خودروها دانســـته و معتقد است نگاه به خارج از کشور سبب شده تا از توسعه پلتفرم‌های بومی باز بمانیم.

عبدالله توکلی لاریجانی درباره مشکلات ازجمله کیفیت پایین خودروهای تولید داخل توضیح داد و گفت: بصورت کلی، صنعت خودروســـازی کشور با مشـــکلاتی همچون کیفیت پایین، عدم وجود رقابت، قیمت نامناسب، خدمات پس از فروش ضعیف و... مواجه است. چنانچه این موارد را برگ‌هایی از یک درخت تصور کنیم و بخواهیم ریشه کلی این مشکلات را پیدا کنیم، باید گفت «عدم دانش‌بنیان بودن» صنعت خودروی ما آفت اصلی به شمار می‌رود که مشکلات دیگر را نیز به دنبال آورده است.

مدیرکل دفتر صنایع خودرو وزارت صمت افزود: البته می‌خواهم در رابطه با بیم و امید صنعت خودروسازی کشور صحبت کنم. مواردی که بیان شـــد، بیم‌های این صنعت اســـت، در حالی که تعداد فارغ التحصیل‌های جوان بسیار در حوزه‌های مهندسی، نیروی کار ارزان، انرژی ارزان و.... امیدهای این صنعت هســـتند و می‌توان با تکیه بر آن‌ها به موفقیت‌های بیشـــتری دست یافت. به اعتقا بنده با حرکت به سمت دانش‌بنیان شدن می‌توان انتظارهای بهتری از صنعت نیز داشت. در حقیقت، اگر صنعت خودروی ما به سمت دانش‌بنیان شدن حرکت کند، قابلیت جذب توانایی‌ها و امکانات موجود را خواهد یافت و بهره‌برداری از فرصت‌های موجود را بیشتر می‌کند.

نگاه به خارج از کشور باعث شد تا از توسعه پلتفرم‌های بومی باز بمانیم

وی ضمن اشـــاره بـــه عارضه اصلی که ســـبب عـــدم توفیق خودروســـازی شـــده اســـت، گفت: عارضه‌ای کـــه در صنعت خودروســـازی وجود دارد این اســـت که فکر می‌کنیم فقط باید پایگاه محلیِ یک خودروســـاز خارجی باشـــیم. هرگاه این پایگاه بنابـــر دلایلـــی برهم می‌خـــورد، گرفتاری‌ها آغاز می‌شـــود. در حقیقت گاهی نگاه به خارج از کشـــور داریـــم و همین موضوع باعث می‌شود که در توسعه پلتفرم‌های بومی و حرکت به سمت دانش‌بنیان شدن متوقف شویم. این فراز و فرودها سبب می‌شود که جریان پایدار تولید محصول در کشور رقم نخورد.

این مقام مســـئول در وزارت صمت که در برنامه ایران شـــهر سخن می‌گفت، با بیان اینکه بطور مثال در کشور چین، شرکتی وجود دارد کـــه تولیدکننده محلی محصـــولات برندهای بزرگ خودروسازی دنیاست، گفت: نکته جالب اینجاست که این شرکت به این خوشـــبختی کوتاه مدت بســـنده نکرده و مرکز تحقیقات ۲۰۰۰ نفری ایجاد کرده و بر روی پلتفرم‌ها با نشـــانه‌های بومی خود ســـرمایه‌گذاری می‌کنـــد. این موضوع در حالی اســـت که خودروسازهای داخلی ما با گروه‌های تحقیقاتی نهایتاً ۴۰۰ نفره کار می‌کنند که کارایی آن‌ها را بسیار ضعیف‌تر می‌کند.

تولید و عرضه شفاف، در وهله اول می‌تواند حل‌کننده مشکلات صنعت باشد

وی در رابطه با برنامه‌های وزارت صمت برای حل مشـــکلات صنعت خودرو کشور، ضمن اشاره به تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت در این حوزه، اظهار کرد: راه‌حل کوتاه‌مدت این است که میزان تولید و عرضه خودرو شـــفاف شـــود. از ســـال ۱۳۹۷ تاکنون شـــاهد کاهش تولید خودرو هستیم؛ در حقیقت تحریم‌ها سبب شد نتوانیم CKD کاری را ادامه داده و بدین ترتیب تیراژ تولید نصف شـــد. هم‌چنین همان خودروهای تولید شـــده نیز به دلیل کمبود قطعه بصورت ناقص انبار می‌شـــدند؛ بنابراین تلاش شد تا جریان پایداری در تامین قطعات برنامه‌ریزی شود. در حال حاضر نیز شاهد عبور مستقیم خودرو در هر دو خودروساز بزرگ هستیم و هیچ خودروی ناقصی تولید نمی‌شود.

توکلی لاریجانی با بیان اینکه طی ســـه ماهه ابتدایی امســـال، ۲۰۸ هزار خودرو کامل تولید شـــده است، گفت: این در حالیست که در مدت مشـــابه سال گذشته، تنها ۴۰ هزار خودرو تولید شده بود؛ براین اســـاس بالـــغ بر ۲۸۰ درصد رشـــد تولید رقم خورده اســـت. ضمن اینکه هدف‌گذاری تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار دستگاهی خودرو تا پایان ســـال وجود دارد. تاکید می‌شود که از خردادماه به بعد تولید خودرو به صورت مســـتقیم به ۱۰۰ درصد رســـیده و از جریان تولید، هیچ خودرویی بـــه صورت ناقص به انبار نمی‌رود؛ بنابراین موضوع احتکار خودرو توسط خودروسازان بی‌اساس بوده و رخ نداده است.

آیین‌نامه واردات خودرو را به هیات دولت ارسال شده است

ایـــن مقام صنعتـــی در رابطه با آخرین وضعیـــت آیین‌نامه واردات خودرو اعلام کرد: میان تقاضای بازار و میزان تولید، خلا وجود دارد؛ یکی از راه‌های جبران این موضوع، واردات اســـت. برهمین اساس، وزارت صمت آیین‌نامه‌ای را تدوین کرد و به هیات دولت فرســـتاده است. کلیات این طرح تدوین شده و منتظر هستیم تا در هیات دولت مصوب و ابلاغ شـــود. توکلی لاریجانی در رابطه با پاسخ به سوالی درباره ورود یک شـــرکت ماکارونی برای تولید خودرو هم تاکید کرد که صنعت خودروســـازی کشـــور نیاز به جذب سرمایه‌گذاری دارد و از جذب این ســـرمایه‌ها اســـتقبال می‌کند و هر شرکتی که بخواهد محصول تولید کند، باید مجوز محصول دریافت کند.

اخبار کوتاه

واکنش وزیر راه به تخلف یک شرکت هواپیمایی در فروش ارزی بلیت

وزیر راه و شهرســـازی در واکنش به خبر فروش ارزی بلیت هواپیما توســـط یک شـــرکت هواپیمایی نوشت: به رؤسای ســـازمان هواپیمایی و تعزیرات اعلام نمودم تا برخورد قاطع انجام پذیرفته و به مردم اطلاع رسانی شود.

در پـــی درج مطلبی در فضای مجـــازی مبنی بر بی‌توجهی یک شـــرکت هواپیمایی در ممنوعیت فـــروش ارزی بلیت هواپیما، وزیر راه و شهرســـازی در صفحه شـــخصی خود در فضای مجازی به این خبر واکنش نشان داد.

رســـتم قاسمی نوشـــت: «بارها تاکید کرده‌ام هر عملی که باعث بدنام شـــدن نام ایران و تخریب ارتباط با همسایگان گـــردد، قابل اغمـــاض نخواهد بود. به رؤســـای ســـازمان هواپیمایـــی و تعزیرات اعلام نمودم تـــا برخورد قاطع انجام پذیرفته و به مردم عزیز اطلاع رسانی گردد.»

وزیر اقتصاد:

مالیات علی‌الحساب واردات مواد اولیه نصف شد

وزیر اقتصاد از نصف شدن مالیات علی‌الحساب واردات مواد اولیه و واسطه‌ای برای تولید خبر داد. سید احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد در صفحه خود در فضای مجازی اظهار کرد: در جهت کم‌شـــدن نیاز به ســـرمایه درگردش تولیدکنندگان، از امروز شـــنبه ۱۸ تیر (روز مالیات) تا پایان سال ۱۴۰۱ مالیات علی‌الحســـاب واردات مواد اولیه و واسطه‌ای برای تولید، به نصف کاهش می‌یابد (از ۴ به ۲ درصد).

در سال ۱۴۰۰ انجام شد؛

تولید بیش از ۶۰۰ هزار تن گوشت قرمز در کشتارگاه‌های کشور

بنابر اعلام مرکز آمار در سال ۱۴۰۰، وزن گوشت تولیدی در کشتارگاه‌های کشور ۶۲۴ هزار تن بوده است.

براســـاس اعلام مرکز آمار ایران، وزن گوشت قرمز تولیدی انواع دام‌های ذبح شـــده در کشـــتارگاه‌های کشور طی سال ۱۴۰۰ حدود ۶۲۴ هزار تن گزارش شـــده اســـت که ســـهم گوشـــت گاو و گوساله بیش از ســـایر انواع دام بوده است.بر اساس نتایج این آمارگیری، گوشت گاو و گوساله با ۳۳۶ هزار تن، ۵۳٫۸ درصد از وزن کل گوشـــت قرمز عرضه‌شده را به خود اختصاص داده است. گوشت گوسفند و بره با ۲۳۸ هزار تن، بز و بزغاله با ۳۸ هزار تن و ســـایر انواع دام با ۱۲ هزار تـــن، به‌ترتیب ۳۸٫۱ درصد، ۶٫۲ درصد و ۱٫۹ درصد از وزن کل گوشت قرمز عرضه شده را به خود اختصاص داده‌اند.

میرتاج‌الدینی نماینده مجلس:

کالابرگ الکترونیکی در خرید کالاهای عمومی محدویت ایجاد نمی‌کند

یک نماینده مجلس خاطرنشـــان کـــرد: در پی اجرای طرح هوشمندســـازی ارائه نان حدود ۳۰ درصد درخواست کاذبی که برای نان داشـــته‌ایم، از بین رفته است که در نهایت ۳۰ الی ۴۰ درصد صرفه‌جویی در مصرف آرد و گندم کشـــور به همراه خواهد داشت.

ســـیدمحمدرضا میرتاج‌الدینی درباره این که مجلس منتظر اعلام نظر دولت درخصوص اجرای پایلوت‌های انجام شـــده در خصوص کالابرگ اســـت تا درباره این امر تصمیم‌گیری کند، گفت: منظور از کالابرگ الکترونیکی همان کارت‌های یارانه‌ای اســـت که امروز در آن‌ها یارانه نقدی واریز می‌شود که بعدها اگر دولت زیرساخت‌ها را آماده و فراهم کرد، این‌ها را به کالابرگ‌ها اختصاص دهیم.

این نماینده مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: امروز هم در فروشگاه‌ها با همین یارانه‌ها افراد خرید می‌کنند منتها چـــون در همان کارت یارانه قبلی واریز می‌شـــود، می‌توانند نقدی هم دریافت کنند.

وی افزود: در ادامه طرح این اســـت کـــه این کارت یارانه، یارانه کالایی شـــود یعنی افراد با این کارت‌ها کالاهای مورد نیاز خانواده‌شان را در فروشـــگاه‌هایی که دستگاه کارتخوان برای این کارت‌ها اختصاص داده می‌شود، خرید کنند.

نماینده تبریز، آذرشـــهر و اســـکو خاطرنشـــان کرد: دادن کالابرگ به هیچ عنوان در خرید کالاهای عمومی محدویت ایجـــاد نمی‌کند که به طور مثال فقط شـــامل مرغ، روغن و امثال این‌ها باشـــد بلکه اشـــخاص می‌توانند هر کالایی که مورد نیازشان است را از حبوبات گرفته تا گوشت و لبنیات و شوینده‌ها خریداری کنند.

وی تاکید کـــرد: یارانه که برای جبران کاهش قدرت خرید مردم اســـت امروز به صورت نقدی داده می‌شـــود، فردا اگر زیرســـاخت‌هایش آماده شـــد بـــه صـــورت کالابرگ‌های الکترونیکی داده می‌شود که اتفاقا می‌تواند باعث یک رقابت سالم بین فروشگاه‌ها شود به طوری که فروشگاه‌ها می‌توانند تخفیف‌هـــای خوبی مانند کارت حکمت بـــه خریداران خود دهند. میرتاج‌الدینی درباره رصد مجلس روی هوشمندسازی ارائه نان گفت: به شخصه خودم این موضوع را پیگیری کرده و مســـئله را مورد ارزیابی قرار داده‌ام. بله؛ بعضی از اشکالات در شـــروع کار وجود داشته و طبیعی هم هست تا یک روشی راه بیفتد دارای ایراد و اشکال است.

وی ادامـــه داد: ایراداتی که در این زمینه وجود داشـــت؛ از جمله زمان پخت و پز نانوایی‌ها در بعضی از شـــهرها بود که کم شـــده بودند و ما به فرمانداران توصیه کردیم زمانی که درخواست‌ها از سوی مردم زیاد است، زمان پخت را طولانی و یا تمام وقت کنند تا مشکلی پیش نیاید.

این نماینده مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: ارزیابی که داشتیم نشـــان می‌داد این روش، روش خوبی در کنترل مصرف گندم و جلوگیری از فساد است و کاهش چشم‌گیری را در این زمینه داشـــته‌ایم و از در خواست‌های غیرضرور در این زمینه جلوگیری شـــده است. وی افزود: حدود ۳۰ درصد درخواســـت کاذبی که برای نان داشته‌ایم، از بین رفته است که در نهایت ۳۰ الی ۴۰ درصد صرفه‌جویی در مصرف آرد و گندم کشور به همراه خواهد داشت.

گزارش اختصاصی

«امتیاز» در مورد تلاش دولت برای حذف رانت و فساد گزارش می‌دهد؛

دور برگردان کالابرگ و ۶ نوع کالای اساسی

■ احمد دادرس

پس از فـــراز و فرودهای بســـیار نهایتـــاً دولت سیزدهم به دلیل مفاسد شـــکل گرفته و تضعیف زنجیـــره تولید، تصمیـــم به حـــذف ارز ترجیحی و تخصیص آن به شـــکل دیگـــری گرفت. با این وجود کارشناسان و مسئولین به اتفاق بر این باورند در پس این سیاســـت باید سیاست‌های حمایتی به نحوی اعمال شـــود تا معیشـــت خانوار تضعیف و سفره آن‌ها کوچک‌تر از قبل نشود.

به همین منظور دولت تصمیم گرفت در ماه‌های ابتدایـــی حذف ارز ترجیحی یارانـــه نقدی را به ۹ دهک درآمدی بدهد و پس از چند ماه زیرســـاخت اعطـــای کالابـــرگ الکترونیک را فراهـــم آورد و جایگزین یارانه نقدی کند. البته موضوع کالابرگ از سال ۹۷ مطرح اســـت و در جز ۱ از بند «ص» تبصره ۱ قانون بودجه ۱۴۰۱ هم به آن الزام شده است.

طرح کالابرگ الکترونیکی به صورت پایلوت در ایلام اجرا می‌شود

دیروز معاون سیاســـی و امنیتی اســـتاندار ایلام گفت: طرح کالابرگ الکترونیکی به صورت پایلوت در ایلام اجرا می‌شود.

محمد ســـبحان حســـنی اظهار کـــرد: دولت در راســـتای اصلاح نظام پرداخت یارانـــه کالاهای اساســـی و همچنین حـــذف ارز ترجیحی، تصمیم دارد طرح کالا برگ الکترونیکی را اجرا کند.

وی عنوان کرد: شرکت ارتباطات سیار به عنوان مجری طـــرح، مقدمات لازم را بـــرای اجرای فاز نخست به منظور ارائه خدمت به خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد عملیاتی کند.

وی گفت: کالابرگ الکترونیک برای خرید ۶ قلم کالای اساسی تعریف شده است.

معاون اســـتاندار ایلام اضافه کرد: در مرحله اول اجرای طرح برای ۵۸۰ فروشگاه از صنوف مختلف، داده فرستاده شده و پس از پایش و صحت سنجی اطلاعات، مرحله مراجعه حضوری و نصب نرم‌افزار در فروشـــگاه‌ها انجام خواهـــد گرفت و به صورت پایلوت در مرکز استان اجرا می‌شود.

وی تصریح کرد: با نظارت بیشتر بر تولید و چرخه توزیع کالا و با داشـــتن بانک اطلاعاتی به خوبی می‌توان وارد مرحله اجرای این طرح شد تا مردم از محاسن آن بهره مند شوند.

جزئیات اجرای طرح آزمایشی استفاده از کالابرگ الکترونیکی در گرمسار

ابتدای این ماه نیز فرماندار گرمســـار گفت: طرح کالابرگ الکترونیک در این شهرســـتان به صورت آزمایشی در مرحله اجرا است.

مهدی صفرخانلو به رسانه‌ها اعلام کرد: در طرح کالابرگ الکترونیک به ازای هر یک از افراد خانوار ، ۲۰۰ هزار تومان عـــلاوه بر مبلغ یارانه نقدی به ازای هر نفر از اعضای خانواده اختصاص داده می شود.

وی ادامـــه داد: اعتبـــار موجـــود در کالابـــرگ الکترونیکی مشـــمول خرید ۶ قلم کالای اساسی از مراکز منتخب اعلام شده در شهرستان گرمسار می‌شود.

صفرخانلو بیان کرد: مـــرغ، ماکارونی، تخم مرغ، شیر، پنیر و روغن جزو ۶ کالاهای اساسی مشمول خرید از طریق کالابرگ الکترونیکی است.

فرمانـــدار گرمســـار تصریح کرد: افـــرادی که از سرشـــماره کالابـــرگ پیامک تخصیـــص اعتبار الکترونیکـــی دریافت کردند مـــی توانند از طریق استفاده از برنامه «یار» و یا استفاده از کد دستوری #۲* از این یارانه کالابرگی استفاده کنند.

وی یادآور شد: «یار» مخفف طرح پرداخت یارانه به صورت کالابرگ الکترونیکی است و افراد برای کسب اطلاع بیشتر درباره نحوه دریافت کالابرگ الکترونیکی و فهرست مراکز خرید پذیرش کننده کالابـــرگ الکترونیکـــی می‌تواننـــد از برنامه یار استفاده کنند.

فرماندار گرمسار خاطرنشان کرد: به حساب برخی از سرپرســـتان خانوار در گرمســـار اعتبار کالابرگ الکترونیکی مازاد بر یارانه نقدی واریز شـــده و به زودی اعتبار کالابرگ الکترونیکی به حساب تمام سرپرست خانوارهای گرمسار واریز می‌شود.

آیا کالابرگ الکترونیک جایگزین یارانه نقدی می‌شود؟

در رابطه با ساز و کار اجرای کالابرگ الکترونیک، سید محمد رضا فاطمی امین، وزیر صمت می‌گوید: فرد با هر کارت بانکی که دارد و می‌خواهد خریدی انجام دهد، وقتی کارت را می‌کشد بخشی از هزینه از کارت فرد و بخشی دیگر از یارانه کسر می‌شود.

همچنین محمدرضـــا میرتاج الدینی، نایب رئیس کمیســـیون برنامه و بودجه مجلـــس گفت: میزان شـــارژ اعتبار در کارت بانکی یا کارت یارانه‌ای به اندازه‌ی مابه‌التفاوت قیمت شـــهریور سال گذشته با قیمت جدید اســـت. مثلاً اگـــر کالایی ۳۰ هزار تومان بوده و با برداشـــته شدن ارز ترجیحی به ۵۰ هزار تومان می‌رســـد، ۲۰ هزار تومان به اندازه‌ی مابه‌التفـــاوت آن کالا در قالب یارانه به حســـاب فـــرد واریز شـــده و آن فرد ۳۰ هـــزار تومان را از جیـــب می‌دهد و ۲۰ هزار تومـــان مابه التفاوت از اعتبارش هزینه می‌شـــود. منتها تأکید بر این است که ابتدا باید اعتبار در کارت شارژ شده و سپس ارز ترجیحی حذف شود.

وی تأکید کرد که به محض اجرایی شـــدن طرح کالابـــرگ الکترونیک قیمـــت کالاهای ضروری معیشتی، به شهریور ۱۴۰۰ باز می‌گردد.

در واقع می‌توان گفت این طرح به‌روزشـــده طرح کوپنی اســـت که در ســـال‌های اول انقلاب اجرا میشـــده است. از سال‌های گذشته که این موضوع مطرح شـــد مورد انتقاد بسیاری از کارشناسان قرار گرفت و وعده دولت برای اجرای آن در این شرایط خـــاص دغدغه‌ها را بیش از پیش کرده اســـت. در ادامه بـــه برخـــی ابهاماتی که این طـــرح دارد و می‌تواند موجب مشـــکلات متعـــدد دیگری برای مردم شود اشاره می‌شود:

۱) زمینه ســـازی برای احتکار و ایجاد بازار سیاه: آنچه در اقتصاد اثبات شـــده اســـت این سیاست دولت هاســـت کـــه می‌تواند انگیزه ســـفته بازی، احتـــکار و ایجاد بازار ســـیاه را تقویـــت کند و در صورت سیاستگذاری اشتباه هرقدر هم که نظارت تشـــدید شود باز هم مشکلاتی بوجو میایند. مشابه تجربه‌ای که در مسأله ارز ۴۲۰۰ بوجود آمد.

در موضـــوع کالابرگ الکترونیک اولین مســـئله این اســـت که خود سیســـتم کالابرگ فسادآفرین و ایجادکننده بازار ســـیاه خواهد بود. حتماً فعالان اقتصادی دهه‌های گذشـــته موضوع شـــکلگیری بازارهای سیاه و ایجاد فضای مناسب جهت دلالی را به یـــاد دارند. همچنین جدای از تشـــدید وزود دلالان به بازار کالاهای اساسی، از آنجا که امکان

انتخاب و جایگزینی کالاها از مردم گرفته شـــده است، خود مردم نیز اقدام به خرید و فروش کالاها می‌کنند که آثار مخربی دارد.

تخلفات شکل گرفته از کوپن تا حدی بالا گرفت که در ســـال ۶۷ قانون منع خرید و فروش کوپن تصویب شـــد و در آن مجازات‌هایی برای جعل و دخـــل و تصرف و دزدی و خرید و فروش و ســـو استفاده از کوپن‌ها در نظر گرفته شد.

سید محمد غرضی عضو کابینه دولت سوم دراین باره می‌گوید: «در ســـال ۶۸ که ما در دولت بودیم جمعیت کشور ۴۸ میلیون بود، ولی کوپن در دست مردم ۶۸ میلیون بود؛ یعنی ۲۰ میلیون اضافه چاپ شده بود. اکنون که کالا برگ به تعداد بسیار زیادی توزیع می‌شـــود، این کار اصـــلاً از عهده دولت بر نمی‌آید.»

همچنیـــن کامران نـــدری، عضو هیـــأت علمی پژوهشـــکده پولی و بانکی و دانشگاه امام صادق در این باره می‌گوید: نظام کوپنی در ســـطح ملی که ما هـــم آن را ابتدای انقلاب طی دوران جنگ تجربه کردی، مشـــکلات فراوانی به همراه دارد. مهم‌ترینـــش این اســـت که فسادزاســـت. به هر حال در این سیســـتم باید دســـتگاه نظارتی خیلی قوی‌ای وجود داشته باشد که بسیار هزینه‌بر است. اگر همـــان مبلغ به صورت نقدی حتـــی به افراد دهک‌های پردرآمد هم پرداخت شـــود، به‌صرفه‌تر اســـت تا بخواهید چنین سیســـتم نظارتی‌ای راه بیندازید.

وی اضافـــه می‌گوید: سیســـتم کوپنی یک نظام نظارتی خیلی قوی می‌خواهد که اگر نداشته باشید اصلاً به هدف اصابـــت نمی‌کند. اگر هم بخواهید این سیستم نظارتی خیلی قوی را ایجاد کنید، باید یک بوروکراســـی عریض و طویـــل با هزینه‌های خیلـــی کلان ایجاد کنیـــد. به جـــای اینکه این هزینه‌ها ایجاد شـــود، اگر به همه یکسان پرداخت کنیم به‌صرفه‌تر است.

همچنین هادی حق شناس، کارشناس اقتصادی و نماینده اسبق مجلس با تأکید بر اینکه کالابرگ مناسب شرایط فعلی نیست، خاطرنشان کرد: کوپن برای شـــرایط بســـیار خاص و جنگی کاربرد دارد. امروز اگر گفته می‌شود در شرایط جنگ اقتصادی قرار داریم یعنی انضباط‌های پولی، مالی و مدیریتی کشور باید مدیریت شود.

وی ادامـــه داد: در حـــال حاضـــر بخـــش عمده کالاهای موردنیاز کشور را در داخل تولید می‌کنیم و برای اینکه اهمیت این موضوع مشـــخص شود کافـــی اســـت ارزش واردات کشـــور را با ارزش ناخالص کشـــور مقایسه کنیم، در ۱۱ ماهه امسال کل واردات کشـــور حدود ۴۰ میلیارد دلار بوده و تولید ناخالص ملی کشور حدود ۴۴۰ میلیارد دلار، یعنی ۱۰ درصد نیاز کشور بستگی به واردات دارد.

حق شـــناس گفـــت: به نظر می‌رســـد اگر کوپن مجدداً رایج شـــود در کنـــار آن عارضه بزرگ‌تری به نام بازار ســـیاه ایجـــاد و قیمت‌های غیر واقعی شـــکل می‌گیرد و دهک‌های پردرآمد می‌توانند با هـــر قیمتی نیازهای خـــود را تأمین کنند و مجدداً دهک‌های پایین دچار مشکل خواهند شد و قاچاق افزایش می‌یابد.

وی بـــا بیان اینکـــه عوارضی که کوپـــن دارد از مزایای آن بیشتر است، تصریح کرد: قیمت واقعی کالا بر اساس کوپن تعیین نخواهد شد هرچند کالا با کوپن به مردم داده خواهد شد، اما قیمت واقعی در بازار سیاه یا دوم تعیین خواهد کرد و تورم نیز بر اساس این بازار خواهد بود، مانند ارز ۴۲۰۰ تومانی که پرداخت شد، اما مردم گوشت ۱۰۰ هزار تومانی خریداری کردند و تورم بر اساس گوشت ۱۰۰ هزار تومانی شکل گرفت.

این کارشـــناس اقتصادی اظهار کرد: دولت باید بـــه جای این قبیل کارها، قیمت‌ها را واقعی کند و برای خانواده‌های جامعه هدف، سبد کالا به جای کوپـــن بدهد به دلیل اینکه عوارض اینکار کمتر از کوپن اســـت که کل اقتصاد را عوارض آن تحت شعاع قرار می‌دهد.

۲) ایجـــاد اختلال در توزیع: دولت در بحث توزیع نـــان نظـــام متفاوتی را در پیش گرفته اســـت که مجری آن بر خلاف کالابرگ وزارت اقتصاد است. در این مدل کارتخوان تمام نانوایی‌ها به سیســـتم بانک مرکزی متصل می‌شوند و مابه التفاوت قیمت نان با قیمت قدیم مســـتقیماً به حساب نانوا واریز می‌شود. در این مورد باید توجه داشت نان کالایی همگن اســـت، یعنی میان نان نانوایی‌های مختلف تفاوت چندانی نیست و برای مردم تفاوتی نمی‌کند. اما در مورد کالاهای اساســـی اینگونه نیست. مثلاً تنهـــا در مورد روغن ده‌ها عنوان برند تأیید شـــده وجود دارد که قیمت و کیفیت آن‌ها متفاوت است و به میزان یکسانی هم در بازار وجود ندارند.

با اجرایی شدن کالابرگ این مشکل ممکن است بوجود بیاید که اجناســـی که کیفیت کمتری دارند توســـط کالابرگ توزیع شـــوند و برای اجناس با کیفیت بالاتر صفوف طولانی تشکیل شود.

همچنین کارشناسان معتقدند باید مدیریت منابع و مخارج به دســـت خود خانوار ســـپرده شود، زیرا هوشـــمندتر از هر سیســـتم از پیش تعیین شده‌ای می‌توانـــد عمل کند. ضمن آنکـــه نظام کالابرگی برای برخی افراد می‌تواند مشکلاتی را ایجاد کند.

محمد صالح جوکار، رئیس کمیســـیون شوراها و امور داخلی مجلس در این باره می‌گوید: در بحث اختصاص کالابرگ این انتقاد جدی وجود دارد که برخی از افراد مثلاً روســـتاییان خودشان مرغ دارند و تولیدکننده تخم مرغ هســـتند، بنابراین نیازی به این کالابرگ ندارنـــد و اعطای کالابرگ به آن‌ها عملاً مفید نخواهد بود. به همین دلیل، بهتر است یارانه به صورت نقـــدی در اختیار مردم قرار بگیر، د تجربه‌های تلـــخ قبلی کالابرگ کاغذی (کوپن) نیز تکرار نشـــود. در ارتباط با همین مثال، نباید به گونه‌ای عمل کنیم که روستاییان به سمت استفاده از مرغ ماشینی بروند و تولیدات خودشان را مصرف نکنند و مشـــکلات دیگری برای کشـــور به وجود بیاید.

۳) عدم تأثیر کالابرگ بر کاهش اختلاف طبقاتی: در زمان دولت هاشمی‌رفســـنجانی با وجود تداوم پرداخـــت کوپن به مردم، ضریـــب جینی هیچ‌گاه پایین‌تـــر از ۰.۴ نیامد؛ این در حالی اســـت که با اجرای طـــرح هدفمندی یارانه‌ها در ســـال ۸۹ و پرداخـــت یارانه نقدی به مـــردم، ضریب جینی از ۰.۴۱ به زیر ۰.۳۷ آمد و به پایین‌ترین میزان پس از انقلاب اسلامی رسید.

۴) وابســـتگی بـــه واردات: کالابرگ ضمن اینکه تقاضای کاذب ایجـــاد می‌کند (همانطور که بالاتر گفته شـــد) امکان جایگزینی کالاهای جانشین و مکمل را دشـــوار می‌کند و در نتیجه مصرف برخی کالاهای اساســـی بـــه طور فزاینده‌ای رشـــد پیدا می‌کنـــد. در نتیجه باید انتظار داشـــت که نیاز به واردات مستمر برخی کالاها ایجاد شود.

۵) زیرســـاخت پیچیـــده: با توجه بـــه کالاهای مختلف موجود در ســـبد کالایـــی کالابرگ، باید همه سوپرمارکت‌ها، مغازه‌ها و فروشگاه‌ها به این سازوکار مجهز باشـــند، ولی با توجه به مشکلات زیرســـاختی موجود در دســـتگاه‌های پوز، به هیچ وجه سازوکار کالابرگ برای تمام محل‌های فوق آماده نیســـت و نتیجتاً مردم تنها در فروشگاه‌های بزرگ باید ایـــن کالاها را خریداری کنند که ثمره آن، صف‌های طولانی خرید کالاهای اساســـی و ایجاد انحصار برای فروشگاه‌های بزرگ در مقابل دیگر مغازه‌ها اســـت که این امر نیز موجب ایجاد مشکلات وسیع در اقتصاد خواهد شد. در این بین نزدیک‌ترین تجربه، ســـبد کالای اعطایی به مردم در دولت روحانی اســـت که موجـــب از بین رفتن عزت مردم شد.

لازم به ذکر است تا پیش از این به منظور تأمین ســـبد غذایـــی خانواده‌های تحت پوشـــش کمیته امـــداد حدود ۲ میلیون خانـــواده از نظامی نزدیک به کالابرگ بهره گرفته می‌شـــد، ولی باید در نظر داشـــت اجرا کردن این سیاست به صورت کلان و بـــرای تمام جامعه پیچیدگی و تبعات به شـــدت بالاتری دارد.

از طـــرف دیگر به منظور دسترســـی به کالابرگ الکترونیـــک بـــرای همه باید دسترســـی مردم به تلفن‌های هوشمند و امکان کاربری آن برای همه اقشار در نظر گرفته شود.

علی ســـعدوندی، کارشناس اقتصادی در این باره با تأکید بر اینکه سیاســـت کوپن در دهه شـــصت به اهداف خود نرســـید، می‌گوید: حال با پیشرفت تکنولوژی به جای کوپن کاغذی می‌خواهند کوپن الکترونیک بیاورند که اتفاقاً معایب بیشتری نسبت به کوپن کاغذی دارد، چون همه اقشـــار جامعه با این مسائل الکترونیک آشنا نیستند.

وی ادامه می‌دهد: بهترین سیاســـتی که ما برای جبران داریم همان پرداخت سیاســـت یارانه نقدی مستقیم اســـت که در دنیا هم تحت عنوان UBI شـــناخته می‌شـــود. همان سیاســـتی که یکبار در هدفمندی یارانه‌ها اجرا شـــده، ولی متأســـفانه در ادامه کار متوقف شد و ادامه پیدا نکرد چرا که این سیاست بی اعتبار شـــد. این دولت هم دقیقاً دارد راه دولت تدبیر و امید را می‌رود و در سیاست‌های اقتصادی شکست خواهد خورد.

۶) تبعات اجتماعی: هرچند اجرای سیاست کوپن در سال‌های پس از جنگ و در شرایطی که کشور با مشکلات متعددی از جمله ممنوعیت یا بالابودن ریســـک واردات و کاهش سرمایه گذاری دست و پنجه نرم می‌کرد سیاســـت ضروری و عادلانه‌ای بود، ولی این نوســـتالژی شـــیرینی برای آن نسل نبوده و نیســـت. هرچقـــدر هم کـــه تفاوت‌های کالابرگ الکترونیک با کوپن تشـــریح شـــود، باز هم اذهـــان به خاطـــرات تلخ مـــی‌رود و موجب سرخوردگی و تقویت گزاره عدم توسعه برای نسل جوان می‌شود؛ بنابراین سیاتگذار نباید از این جنبه مهم اجتماعی غافل شود.